

STUDIEMATERIALE

DET ER SÅ DET NYE

Af Line Knutzon

TEATRET VED SORTE HEST

SPILEPERIODE: 11. sep. - 24. okt. 2015

MAN. - FRE. KL. 20, LØR. KL. 17.

BILLETBESTILLING

TELEFON 33 31 06 06, MAN. - FRE. KL. 14-18

UNG GRUPPE U. 25, 50.-/STK.

Foto: Robin Skjoldborg

Kære lærer

Vores efterår på Hesten indledes med forestillingen *Det er så det nye*, som dette studiemateriale er udviklet til.

Materialet kan bruges på ungdomsuddannelser i fagene dansk, drama og psykologi.

Materialet er udarbejdet til undervisere og kan bruges i undervisningen i forbindelse med forestillingen. Det indeholder korte faktaafsnit, og vi har lagt vægt på at give en række relevante links og spørgsmål til inspiration i undervisningen. Vi gør os dermed ikke kloge på, hvordan du skal tilrettelægge din undervisning, men giver en række indspark til, hvilke vinkler du kan anlægge. Du kan bruge hele materialet eller vælge ud, alt efter hvad der er relevant.

Vi ser frem til at kunne byde dig og dine elever velkommen på Teatret ved Sorte Hest til en hyggelig og lærerig aften.

God læsning og rigtig god fornøjelse med forestillingen.

TEATRET VED SORTE
HEST

Vesterbrogade 150, 1620 København V
www.sortehest.com tlf. 33 31 06 06

Indhold

- Line Knutzon og dramatikere fra 1990'erne
  - Absurdisme
  - Analyse af forestillingen
  - Det ideelle liv
  - Kunst og politik
-

Medvirkende: Josephine Ingrid Raahauge, Morten Holst & Lars Knutzon

Tekst: Line Knutzon

Iscenesættelse: Maria Walbom Vinterberg

Scenografi: Marianne Nilsson

Studiemateriale: Anne Stummann

Line Knutzon og dramatikere fra 1990'erne

Line Knutzon (f. 1965) dramatiker, forfatter og foredragsholder. Med sine dramatiske tekster behandler hun eksistentiale og politiske emner på en absurd og komisk måde. Hun er en moderne absurdist, der tilsyneladende skriver om det hverdagsagtige, men giver det et twist, så det bliver grotesk og lettere vanvittigt. Der er ofte ikke så meget handling i Knutzons manuskripter, det er replikker og regibemærkninger, der bærer teksten.

I 1990'erne kom en ny strømning inden for dramatikken i Danmark. Line Knutzon og andre unge dramatikere som Astrid Saalbach, Nikoline Werdelin og Jokum Rohde skabte en ny trend af skuespil, hvis kendetegn var en blanding af realisme og det absurde. Denne blanding fører ofte en grotesk og tragikomisk stemning med sig. Scenografien er ikke detaljeret, men antydnet – og man taler derfor ofte om et symbolsk rum.

Inspiration til opgaver og spørgsmål:

- Lav research og find ud af, hvilket samfund 90'er-generationen af dramatikere udsprang af. Hvorfor opstod den form lige på det tidspunkt? Udsprang den af bestemte strømninger i tiden?
- Teatret Dr. Dante blev især synonymt med den nye udvikling. Undersøg deres historie. Hvad gjorde Dr. Dante anderledes end andre teatre? Hvilke skuespillere og instruktører prægede teatret?
- Var der andre kunstarter fx billedkunst eller litteratur og lyrik, som behandlede nogle af de samme emner eller brugte den samme absurde/groteske form som 90'er dramatikere?

Links

[Forfatterweb: Line Knutzon](#)
Baggrundsinformation og småanalyser af flere forestillinger.
Citater fra Line Knutzon.

[Line Knutzon: Dramatiker var aldrig noget, jeg ønskede at blive](#)
En række små udsagn fra Line Knutzon, som kan bruges i analysen af teksten. Hun siger, at hun leder efter noget, der er så irrelevant som muligt at skrive om, men med dette materiale leder vi alligevel efter relevansen. Politiken 2013.

[Drama-generationen](#)
Om 1990'ernes dramatikere, Information 2000.

Den store danske encyklopædi
[Dramaet i 90'erne](#)

Teater: [Dr. Dante – 1979 - 2001](#)

Absurdisme

Det absurde teater opstod i Europa i tiden efter de to verdenskrige og tager udgangspunkt i eksistentialismen. Det absurde teater demonstrerer, at livet er absurd. Det gør op med naturalismen, og de absurde stykker er kendetegnet ved manglen på intrige og handling. Figurerne er ofte hæmmede i deres bevægelsesfrihed og opfører sig absurd. Humor, ironi, satire og leg med sproget spiller ofte en særlig rolle i stykkerne.

Et absurd teaterstykke kan være svært at læse, fordi ordene ofte er netop absurde og forvrøvlede. Derfor er iscenesættelsen essentiel, fordi den folder teksten ud, lader skuespillere, scenografi, rekvisitter, lys osv. vise det tredimensionelle rum, som dramatikerne former med deres tekst. Gennem iscenesættelsen får teksten et lag af mening, som kan være svært at læse sig til.

Line Knutzons forestillinger er som en blanding af realisme og noget absurd og grotesk, og derfor er de to retninger inden for teatret gode at bruge som redskaber i analyse af *Det er så det nye*.

Links

[Den Store Danske Encyklopædi: absurdisme](#)

[Wikipedia: eksistentialisme](#)

[Gyldendals Teaterleksikon: realisme](#)

Analyse af forestillingen

Line Knutzons eget resumé af *Det er så det nye*:

I lejligheden hos Pyssern og Poul sker der ikke rigtig noget. Der er lidt smågnidderier, lidt forsoning, lidt faste ritualer. Men helt inde i ejendommens rørsystem holder de små depressive buddhister til, når de ikke er indespærret i en lille, blå æske. Samfundet udenfor er angstskabende og truende - og domineret af de magtfulde og ondskabsfulde nevøer, som forfølger viceværten hr. Pind på grund af hans briller.

Det er så det nye er ikke en til en-fremstilling/handling. Line Knutzon stiller det nære i parforholdet op imod den helt absurd farlige og eventyrlige verden udenfor. Hun placerer det eventyrlige i det allermest konventionelle, og det er blandt andet i træfpunktet mellem de to, at det bliver absurd.

Spørgsmål til inspiration:

- Hvad handler forestillingen egentlig om?
- Hvad repræsenterer buddhisterne og nevøerne?
- Hvilke træk i teksten og iscenesættelsen lægger sig op ad det absurde, og hvilke er mere realistiske? Spiller de to retninger godt eller mindre godt sammen efter jeres mening?
- Kan den absurde form udtrykke noget andet end den realistiske, som er mere direkte i sit budskab?
- Man kan tale om, at en forestilling har flere betydningslag – hvilke lag har *Det er så det nye*?
- Line Knutzons dramaer kan spilles med komikere, men instruktør Maria Walbom Vinterberg har valgt helt almindelige skuespillere, som spiller teksten med en vis alvor. Hvilken betydning kan det have for det endelige udtryk? Og hvad kunne have været anderledes, hvis det havde været komikere, der spillede?
- Analyse: prøv at analysere forestillingen ud fra det ydre. Hvad siger scenografi, lys, lyd, rekvisitter, kostumer om den historie, som fortælles? Hvad bidrager de med?
- (Hvis I læser stykket) Regibemærkninger: Der er forskel på regibemærkninger i absurde stykker og realistiske. Hvordan bruger absurde dramatikere/Line Knutzon regibemærkninger i forhold til fx Henrik Ibsen?

Det ideelle liv

Pyssern og Poul forsøger at skabe et samliv i et "slags parforhold". Begge kæmper med at finde en identitet og at leve op til de forventede kønsrollenormer. Men det er svært, dels truer samfundet uden for, dels er de usikre og mangler redskaber og rollemodeller for det gode voksenliv. De spejler den usikkerhed, der kan melde sig, når man skal til at etablere sig og være voksen. Hvem er man egentlig selv? Hvordan er man voksen på den rigtige måde? Og måske mindst lige så vigtigt: Hvordan forventer andre, at man skal udfylde sin rolle?

En del af problemet kan være de normer, som til en vis grad stadig hersker på trods af mange forskellige familieformer. Nemlig at det er det heteroseksuelle parforhold med 1,8 børn, er det normale.

Forslag til opgaver:

- Prøv at google: det ideelle/perfekte parforhold, parforhold, etc. Der er mange og forskellige hits til den søgning. Undersøg nogle af dem og find ud af, hvad de enkelte artikler mener, er det ideelle parforhold. Og hvilke kilder er det, der mener noget om emnet?
- Hvor kommer parforholdsideal mon fra? Er det skabt af naturen pga. trangen til reproduktion, eller er det kulturelt? Og hvis det er kulturelt, hvordan er det så blevet SÅ udbredt?
- Dameblade og magasiner har det med at reproducere normerne om idealet for et liv. Det handler ofte om parforhold, indretning, om at træne og være slank. Det er ugebladenes natur, men det opstiller samtidig et højpoleret billede af, hvad det vil sige at være menneske. Vælg et ugeblad eller magasin og undersøg, hvilket menneske man skal være, hvis man skal leve op til bladets ideal. Skriv en tekst om dette ideelle menneske. Kan det lade sig gøre at være dette menneske?

Links

[Livet er noget rod – og sådan har det nærmest altid været](#)
Blandt andet om at 50'ernes kernefamilie stadig er den norm, livet bedømmes efter, selvom verden ser helt anderledes ud i dag.
Politiken 2015.

[Stop jagten på det perfekte](#)
Jyllands-Posten, 2014

[Det perfekte er det nye normale](#)
Politiken 2014

Den store danske encyklopædi: [køn](#)

Kunst og politik

Line Knutzon udtaler i interviewet [Dramatiker var aldrig noget, jeg ønskede at blive](#), at hun prøver at finde noget at skrive om, som er så irrelevant som muligt. Men når hun skriver en forestilling om et par, som er bange for det, der foregår uden for deres lejlighed og om en flok nevøer, der stener folk med briller, fordi de ikke kan lide dem, der er anderledes, så er det svært ikke at tolke det som en temmelig politisk kommentar. Forestillingen blev udgivet i 2001. Allerede dengang var emnet "fremmede" en del af den offentlige debat, og emnet fylder endnu mere i dag, blandt andet på grund af de tiltagende flygtningestrømme.

Spørgsmål til inspiration:

- Oplever I nevøerne som en politisk kommentar? Og hvad repræsenterer hr. Pind så?
- Er det absurde teater godt til at sige noget politisk, på en måde så det ikke bliver for belærende?
- Hvad betyder politik i kunsten, er det vigtigt, at kunstnere "sætter problemer til debat"?
- Find danske eksempler på politisk kunst. Hvordan var den politisk, og hvad ønskede kunstneren at opnå med den?
- Er al kunst i virkeligheden politisk? Find eksempler på værker inden for forskellige kunstarter, som I ikke mener, er politiske. Hvilken form for budskab har de, hvis de ikke er politiske?

Links

[På jagt efter den politiske kunst](#)
Ugebrevet A4, 2015

[Tre noter om politisk kunst](#)
kunstdebatten.dk
